

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 259/2012-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť A. P., D., zastúpenej advokátom JUDr. P. Z., D., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Žilina č. k. 25 C 213/2009-47 z 29. decembra 2010 a uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 5 Co 46/2011-57 z 25. februára 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. P. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. septembra 2011 doručená sťažnosť A. P., D. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 25 C 213/2009-47 z 29. decembra 2010 a uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 46/2011-57 z 25. februára 2011.

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľka žalobou „doručenou Okresnému súdu Žiliny 02. 11. 2009 sa domáhala určenia, že žalovaní nesplnili podmienky pre vydržanie v žalobe označeného pozemku, ako aj určenia jej vlastníckeho práva k tomuto pozemku“.

Okresný súd uznesením č. k. 25 C 213/2009-47 z 29. decembra 2010 žalobu sťažovateľky odmietol „ako podanie ktoré má vadu, pre ktorú nemožno v konaní pokračovať“, pretože sťažovateľka ani po výzve z 19. novembra 2010 neodstránila nedostatky žaloby. Keďže sťažovateľka bola presvedčená, že všetky vytýkané nedostatky žaloby odstránila, v označenom uznesení okresného súdu vidí porušenie svojich práv podľa ústavy a dohovoru.

V dôsledku takéhoto postupu okresného súdu sťažovateľka proti jeho rozhodnutiu podala 14. januára 2011 odvolanie, o ktorom rozhodoval krajský súd, ktorý bol toho názoru, že „*prvostupňový súd postupoval vecne správne, keď podanie sťažovateľky odmietol*“, pretože aj podľa jeho názoru „*podanie žalobkyne neobsahovalo zákonom stanovené náležitosti*“. Krajský súd preto uznesením č. k. 5 Co 46/2011-57 z 25. februára 2011 rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Podľa názoru sťažovateľky tak okresný súd, ako aj krajský súd „*pochybili keď dospeli k záveru, že žaloba sťažovateľky trpí vadami, pre ktoré nie je možné pokračovať v konaní*“, pretože „*... žaloba žiadnymi vadami netrpela... a obsahovala všetky zákonom vyžadované náležitosti. Okresný súd v Žiline mal za tohto stavu v konaní pokračovať a Krajský súd v Žiline mal jeho prvostupňové uznesenie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.*“. Podľa sťažovateľky je preto nepochybné, že „*Okresný súd Žilina a Krajský súd v Žiline svojimi rozhodnutiami neumožnili sťažovateľke uplatnenie jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru hoci na to splnila všetky zákonom stanovené predpoklady*“.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Uznesením Okresného súdu Žilina zo dňa 29. 12. 2010, č. k.: 25 C/213/2009-47 bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods.1 Dohovoru.

Uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 25. 02. 2011, č. k.: 5 Co/46/2011-57 bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru.“

Sťažovateľka zároveň požadovala obe napadnuté rozhodnutia zrušiť a vrátiť vec okresnému súdu na ďalšie konanie.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2

zákonu o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K namietanému porušeniu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 25 C 213/2009-47 z 29. decembra 2010

Ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným uznesením okresného súdu bolo potrebné odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

Ústavný súd zobral v tejto súvislosti do úvahy, že jeho právomoc podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, podľa ktorého môže o ústavných sťažnostiach konať len vtedy, ak o ochrane označených základných práv a slobôd sťažovateľov (porušenie ktorých sa namieta) nerozhoduje iný (všeobecný) súd. Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu v konaní o ústavných sťažnostiach predstavuje ústavný príkaz a zaväzuje každú fyzickú a právnickú osobu. Ak teda ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že o porušení základného práva alebo slobody sťažovateľa je oprávnený rozhodovať iný súd na základe dostupného a účinného právneho prostriedku nápravy v systéme všeobecného súdnictva, ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci.

Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie jej základných práv a slobôd označeným uznesením okresného súdu ústavný súd zistil existenciu práve takejto situácie, pretože proti jeho uzneseniu mala sťažovateľka k dispozícii riadny opravný prostriedok (odvolanie), ktoré aj podala. Vzhľadom na to, že

na zabezpečenie účinnej ochrany práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru údajne porušených uznesením okresného súdu mala sťažovateľka k dispozícii účinný právny prostriedok nápravy (odvolanie), bolo potrebné jej sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že súčasťou označených základných práv nie je povinnosť súdneho orgánu rozhodnúť podľa želania účastníka súdneho konania.

2. K namietanému porušeniu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 5 Co 46/2011-57 z 25. februára 2011

Aj v časti namietajúcej porušenie jej základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivý súdny proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) označeným uznesením krajského súdu bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu. Aj keď proti napadnutému uzneseniu krajského súdu sťažovateľka nemohla podať riadny opravný prostriedok, mala k dispozícii mimoriadny opravný prostriedok, a to dovolanie podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Napriek jeho povahe je aj tento dostupný účastníkom súdneho konania a v systéme všeobecného súdnictva predstavuje účinný spôsob ochrany základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v prípadoch, keď sa účastníkom konania odňala možnosť konať pred súdom.

Ako účinný spôsob ochrany základných práv účastníkov ho uznal aj ústavný súd, ktorý rozhodol, že „Nevyužitie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým možno vytýkať odňatie možnosti konať pred súdom, vylučuje (so zreteľom na účinnosť tohto mimoriadneho opravného prostriedku) v občianskom súdnom konaní prijatie návrhu, ktorým sa namieta odňatie možnosti konať pred súdom.“ (II. ÚS 31/00, I. ÚS 209/05, II. ÚS 233/10). V rámci obdobného prípadu ústavný súd rozhodol, že „Podľa stabilizovanej judikatúry všeobecných súdov sa za odňatie možnosti konať pred súdom považuje aj to, ak

sa žaloba odmietne z procesných dôvodov uvedených v § 43 OSP a ak sa takéto uznesenie potvrdí uznesením odvolacieho súdu ako vecne správne.“ (II. ÚS 230/04).

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka mohla a mala na ochranu svojich základných práv využiť dovolanie, ktoré pre ňu (a v okolnostiach prípadu) predstavovalo účinný právny prostriedok nápravy v systéme všeobecného súdnictva. Z obsahu ústavnej sťažnosti však nevyplývalo, že by sťažovateľka tento opravný prostriedok (a na rozdiel od odvolania) bola využila alebo sa o jeho využitie aspoň pokúsila.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie jej základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru označením uznesením krajského súdu ústavný súd zistil, že na účinnú ochranu týchto práv mala sťažovateľka k dispozícii mimoriadny opravný prostriedok v systéme všeobecného súdnictva, a to dovolanie podľa § 237 písm. f) OSP. V dôsledku toho bol o údajnom porušení základných práv sťažovateľky oprávnený rozhodovať Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe jej dovolania, a nie ústavný súd na základe jej ústavnej sťažnosti. Z tohto dôvodu bolo potrebné jej sťažnosť na porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 5 Co 46/2011-57 z 25. februára 2011 potrebné odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

Pretože sťažnosť sťažovateľky bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jej ďalšími požiadavkami, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia práva alebo slobody, k čomu v danom prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júla 2012